

חותיה בשעות החולפות ומתגברת בהתמדה על גסות-הרוח של מאהבה.

שעות האהבה נוגות ומלאות צער. האשה הקשישה אינה מסתירה כלל את מאהבה; היא משחקת בתפקיד האשה המפתה והמנצחת, ומצליחה בכך. קולט מבליטה היטב דו־משמעות זו בחייה. האשה לבדה יודעת את האמת, אך כלפי־חוץ היא נושאת בגאון את כתר האוהבת והנאהבת, בלי התחשב בגילה. עד שבא המשבר: הצעיר נושא אשה צעירה, ומיד לאחר נישואיו הוא נוטש אותה וחי במשך חדשים אחדים חיי רווקות שלא ידע כלל כמותם לפני נישואיו. לאחר־מכן הוא מנסה לחזור לאשתו ונוטשה שוב כדי לחזור לאהובתו. אך זו מבינה כבר שהגיע קץ ההרפתקה, והיא משלחתו אל אשתו.

הדראמה נרקמת על רקע חיי־החברה של המעמד הבינוני המצליח בפאריז. המחברת מתארת בעיקר הרבה נשים זקנות, בעלות עבר דומה. מכל עברן נשארו להן הזכרונות והאמצעים שהשפילו להבטיח לעצמן בימי הצלחותיהן, אך הן עצמן עלובות ומדוכאות, נזונות מפירורי רכילות ומקינאה גלויה. בבוקר הן עוקבות אחר ידיעות הבורסה, כדי לבחון את רווחיות ההשקעות שלהן, בצהריים הן משחקות בקלפים, ובשעות הערב מרכילות זו אצל זו. תיאורי הגשים האלו מלאים, דשנים ומושלמים: כל רחשי־לבן כמו פרושים על כף־היד, והסופרת קוראת בהם ומציירת בכשרון רב את הנפשות הפועלות.

עד המלך

סיפורו של נתן שחם עוסק בעבר ובהווה. העבר הן שנות השלטון הבריטי בארץ־ישׂ־ראל, וזהוהוה—השנים הקרובות לנו במדינת־ישראל. אלה שהגיעו למדינה והשתלבו במבנה החברתי שלה מוסיפים לשאת את אותות התקופה ה"הירואית". יחידים ממשיכים בשי־רות המודיעין ובחיים פורטיטאניים שקיבלו

זו דרך המשורר לקבל את היעדר השלמות, זו נחמתו וזה המוטו שלו לעצמו: צער העולם אין לו תקנה, על כן עליך ללמוד להתפייס עם הדברים שנמנעו ממך לתמיד. ראייה פיוטית אינה מייפה למענך דבר, היא מחייבת אותך ללמוד לצמוח עם הסתירות שאינן מתישבות בלבך, שבגללן לבך נוסע למרחקים.

לא רק בטעמה הרומנטי נבדלת שירתו של ברתנא משירתם של בני־דורו, ולא בתימא־טיקה המורכבת שלה ושפתה ה"שירית" (שלא על־דרך "הביטוי הפרוזאי" המקובל בשירה החדשה), ולא רק ביסוד המוזיקלי המאפיין אותה בכירור, אלא בעיקר במקוריות ההבעה שלה, בצירופיה בלתי־הרגילים ובהפתעות שהיא אוצרת בתוכה.

ש. ק.

שרי

"שרי" הוא סיפורה של הסופרת הצרפתית הידועה סידוני־גבריאל קולט (1873—1954), שכתבה בעיקר על האהבה, התשוקה והטבע. גיבוריה חיים בעולם יצרי־חושני ורחוקים מחוויות מופשטות. אלא שידעתה העמוקה של הסופרת את דמויותיה הקנתה לה יכולת ציור, סגנון מקלח וכוח־שיכנוע.

ב"שרי" מתארת הסופרת אהבה בין אשת־שעשועים מזדקנת, בת חמישים, לצעיר כבן עשרים. הניגודים גדולים: מצד אחד, הנסיון וההרפתקות המרובות והחולפות במשך שלו־שים שנים, ומצד שני—צעיר יפהפה, ריק וגס־רוח, המכיר בכוח משיכתו המינית. האהבה נמשכת כשבע שנים ומעידה על קסמיה של האשה המזדקנת, היודעת להיאבק עם הגיל ולמחוק כביכול מספר־חיה שנים לא מעט. אך זו אהבה מלאה עצב, ואימת השקיעה המתקרבת מאפילה עליה. יודעת האשה שכל יום שעובר מקרב את הקץ, את הפרידה הממשמשת־ובאה. לכן היא נאחזת בכל כו־

* נתן שחם: עד המלך; עם עובד / ספריה לעם, תל־אביב, 1975; 279 עמ'.

* קולט: שרי; תרגום: בבה ינאי; עם עובד / ספריה לעם, 1975; 167 עמ'.